

## Chovatel a ošetřovatel / chovatelka a ošetřovatelka drůbeže a běžců (kód: 41-047-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo zemědělství  
Skupina oborů: Zemědělství a lesnictví (kód: 41)  
Týká se povolání: Chovatel a ošetřovatel drůbeže a běžců  
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

### Odborná způsobilost

| Název                                                                                                       | Úroveň |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|
| Vedení prvotní evidence v chovech drůbeže                                                                   | 3      |
| Posuzování drůbeže                                                                                          | 3      |
| Údržba a dezinfekce prostor pro chov drůbeže                                                                | 3      |
| Sběr, ošetření a třídění vajec                                                                              | 3      |
| Příprava a dávkování krmiva pro drůbež                                                                      | 3      |
| Napájení, krmení a manipulace s drůbeží                                                                     | 3      |
| Péče o zdraví drůbeže                                                                                       | 3      |
| Líhnutí drůbeže                                                                                             | 3      |
| Orientace v chovu běžců                                                                                     | 3      |
| Zajišťování bezpečnosti a hygieny práce, ochrany zdraví při práci a požární ochrany v chovu drůbeže a běžců | 3      |

### Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

## Kritéria a způsoby hodnocení

### Vedení prvotní evidence v chovech drůbeže

| Kritéria hodnocení                                                                                                | Způsoby ověření |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| a) Vysvětlit, které záznamy patří do prvotní evidence v chovech drůbeže                                           | Ústní ověření   |
| b) Charakterizovat vedení evidence drůbeže (registr drůbeže v hospodářství, hlášení do ústřední evidence drůbeže) | Ústní ověření   |

Je třeba splnit obě kritéria.

### Posuzování drůbeže

| Kritéria hodnocení                                                                                                                             | Způsoby ověření                      |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| a) Vyjmenovat alespoň 6 druhů drůbeže chovaných v ČR a určit je na perokresbách nebo fotografiích a charakterizovat jejich užitkové vlastnosti | Praktické předvedení a ústní ověření |
| b) Ukázat části těla jednotlivých druhů hrabavé a vodní drůbeže a uvést hlavní masné partie                                                    | Praktické předvedení a ústní ověření |
| c) Vysvětlit význam a způsoby značení drůbeže (křídelní značky, kroužky), provést označení drůbeže                                             | Praktické předvedení a ústní ověření |

Je třeba splnit všechna kritéria.

### Údržba a dezinfekce prostor pro chov drůbeže

| Kritéria hodnocení                                                                                        | Způsoby ověření                      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| a) Charakterizovat technologie chovu jednotlivých druhů a kategorií drůbeže                               | Ústní ověření                        |
| b) Popsat požadavky pro chov nosnic v klecových technologiích, ve voliérách, volně v halách a ve výbězích | Ústní ověření                        |
| c) Popsat způsoby větrání a vytápění hal                                                                  | Ústní ověření                        |
| d) Zkontrolovat funkčnost krmítek a napáječek v hale                                                      | Praktické předvedení                 |
| e) Popsat a předvést mechanické čištění haly po vyskladnění drůbeže                                       | Praktické předvedení a ústní ověření |
| f) Popsat postupy při dezinfekci prostor a uvést, kdy je možné opět naskladnit drůbež                     | Ústní ověření                        |
| g) Popsat a předvést údržbu a drobné opravy zařízení v určeném chovu drůbeže                              | Praktické předvedení a ústní ověření |

Je třeba splnit všechna kritéria.

### Sběr, ošetření a třídění vajec

| Kritéria hodnocení                                                                                                                | Způsoby ověření                      |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| a) Popsat způsob učení snášení kuřic do snáškových hnízd v podestýlkových a voliérových chovech                                   | Ústní ověření                        |
| b) Popsat systémy sběru vajec pro chov nosnic                                                                                     | Ústní ověření                        |
| c) Posoudit u vzorku vajec čistotu a neporušenost skořápky, velikost a tvar                                                       | Praktické předvedení a ústní ověření |
| d) Objasnit principy třídění a označování konzumních vajec, vysvětlit význam jednotlivých údajů, popsat balení a skladování vajec | Ústní ověření                        |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Příprava a dávkování krmiva pro drůbež

| Kritéria hodnocení                                                                                                                                                                          | Způsoby ověření      |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|
| a) Vyjmenovat používané krmné směsi pro jednotlivé kategorie kura domácího (kuřice, nosnice produkující konzumní vejce, kuřata chovaná na maso - brojleři), krůt, kachen a hus              | Ústní ověření        |
| b) Zvážit reprezentativní vzorek drůbeže na závěsných vahách určených pro vážení drůbeže                                                                                                    | Praktické předvedení |
| c) Uvést vhodnost různých typů krmítek a napáječ pro jednotlivé kategorie kura domácího (kuřice, nosnice produkující konzumní vejce, kuřata chovaná na maso - brojleři), krůt, kachen a hus | Ústní ověření        |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Napájení, krmení a manipulace s drůbeží

| Kritéria hodnocení                                                                         | Způsoby ověření                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| a) Popsat způsob naskladňování hal                                                         | Ústní ověření                        |
| b) Popsat a předvést napájení drůbeže ustájené v hale                                      | Praktické předvedení a ústní ověření |
| c) Popsat a předvést způsoby dávkování medikamentů                                         | Praktické předvedení a ústní ověření |
| d) Popsat vhodné způsoby krmení drůbeže v hale                                             | Ústní ověření                        |
| e) Zkontrolovat dostupnost krmení pro drůbež v hale                                        | Praktické předvedení a ústní ověření |
| f) Vysvětlit zásady pro vyskladňování drůbeže a demonstrovat správnou manipulaci s drůbeží | Praktické předvedení a ústní ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Péče o zdraví drůbeže

| Kritéria hodnocení                                               | Způsoby ověření                      |
|------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| a) Posoudit zdravotní stav zvířat, rozpoznat příznaky onemocnění | Praktické předvedení a ústní ověření |
| b) Zkontrolovat (senzoricky) kvalitu předkládaného krmiva a vody | Praktické předvedení a ústní ověření |
| c) Vysvětlit preventivní opatření proti zavlečení nákaz do chovu | Ústní ověření                        |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Líhnutí drůbeže

| Kritéria hodnocení                                                                                                                               | Způsoby ověření                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| a) Uvést délku inkubace vajec jednotlivých druhů drůbeže (kur domácí, krocan domácí, kachna domácí, kachna pižmová, husa domácí, pštros africký) | Ústní ověření                        |
| b) Charakterizovat požadavky na násadová vejce, vysvětlit ošetřování násadových vajec a požadavky na jejich skladování                           | Ústní ověření                        |
| c) Posoudit vhodnost předložených násadových vajec pro inkubaci                                                                                  | Praktické předvedení a ústní ověření |
| d) Vysvětlit principy líhnutí, popsat typy líhní a jejich obsluhu                                                                                | Ústní ověření                        |
| e) Vysvětlit význam a způsoby sexování drůbeže                                                                                                   | Ústní ověření                        |
| f) Popsat nejčastější příčiny odumření zárodku během inkubace                                                                                    | Ústní ověření                        |
| g) Popsat zacházení s kuřaty při vybírání z líhní, třídění, vakcinaci, balení a přepravě                                                         | Ústní ověření                        |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Orientace v chovu běžců

| Kritéria hodnocení                          | Způsoby ověření |
|---------------------------------------------|-----------------|
| a) Vyjmenovat druhy běžců                   | Ústní ověření   |
| b) Pojmenovat jednotlivé části těla běžce   | Ústní ověření   |
| c) Charakterizovat technologie chovu běžců  | Ústní ověření   |
| d) Vyjmenovat krmiva vhodná pro běžce       | Ústní ověření   |
| e) Popsat posouzení zdravotního stavu běžců | Ústní ověření   |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Zajišťování bezpečnosti a hygieny práce, ochrany zdraví při práci a požární ochrany v chovu drůbeže a běžců

| Kritéria hodnocení                                                                                                                                                                                                                        | Způsoby ověření |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|
| a) Prokázat znalost právních předpisů týkajících se BOZP a PO při práci v chovu drůbeže a běžců                                                                                                                                           | Ústní ověření   |
| b) Popsat problematiku provozu stájových technologií a strojů, použití provozních náplní - paliv, maziv a ostatních materiálů v rámci zásad hygieny, bezpečnosti práce a ochrany životního prostředí, uvést příklady bezpečnostních rizik | Ústní ověření   |
| c) Popsat možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví, uvést povinnosti pracovníka i zaměstnavatele v případě pracovního úrazu                                                                                                           | Ústní ověření   |
| d) Popsat první pomoc při způsobení úrazu nebo ohrožení zdraví                                                                                                                                                                            | Ústní ověření   |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Organizační a metodické pokyny

### Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede AOs do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na jednotku práce v NSP: <https://www.nsp.cz/jednotka-prace/chovatel-a-osetrovatel-dr>).

U kompetence **Posuzování drůbeže** v kritériu b) bude uchazeč popisovat části těla jednotlivých druhů drůbeže s využitím perokreseb jednotlivých druhů.

U kompetence **Údržba a dezinfekce prostor pro chov drůbeže** se rozsah prací vztahuje k jedné hale v chovu drůbeže.

Kompetence v tomto standardu, kromě předposlední, se týkají hrabavé a vodní drůbeže. Předposlední kompetence je věnována chovu běžců. Při ověřování kompetencí formou praktického předvedení je třeba přihlížet především k bezpečnému provádění všech úkonů a dodržování zásad správné zemědělské praxe. Přitom je nutno posuzovat nejen dosažený výsledek, ale i samostatnost při rozhodování o nejvhodnějším postupu řešení zadaného úkolu podle daných podmínek pracoviště s chovem drůbeže. Při práci je třeba hodnotit přístup ke zvířatům a respektování pohody zvířat. Uchazečům jsou zadávány komplexní úkoly, které umožní ověření několika kritérií v rámci jedné i více kompetencí.

V průběhu zkoušky je třeba dodržovat zásady welfare zvířat a minimalizovat vliv na životní prostředí.

### Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

### Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

### **Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby**

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání zaměřeném na zemědělství nebo veterinářství a alespoň 5 let odborné praxe v chovu drůbeže nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování v oboru vzdělání, který se týká chovu hospodářských zvířat.
- b) Vyšší odborné vzdělání v oblasti zemědělství nebo veterinářství a alespoň 5 let odborné praxe v chovu drůbeže nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování v oboru vzdělání, který se týká chovu hospodářských zvířat.
- c) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na zemědělství nebo veterinářství a alespoň 5 let odborné praxe v chovu drůbeže nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo odborného výcviku nebo učitele praktického vyučování v oboru vzdělání, který se týká chovu hospodářských zvířat.
- d) Profesionální kvalifikace 41-047-H Chovatel a ošetřovatel / chovatelka a ošetřovatelka drůbeže a běžců + střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v chovu drůbeže.

Další požadavky:

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesionální kvalifikaci 75-001-T Lektor/lektorka dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnoticím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo zemědělství, [www.eagri.cz](http://www.eagri.cz)

### **Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky**

- Objekt s chovem drůbeže - hala včetně technologického zařízení pro mechanické čištění, krmení, větrání, vytápění, osvětlení, zařízení pro třídění a balení vajec, líheň
- Krmné směsi
- Základní hejno drůbeže - minimálně 30 ks
- Závěsné váhy pro drůbež, rukavice, respirátor
- Křídelní značky, kroužky, násadová vejce (min. 3 ks), pomůcky pro měření vajec, na dávkování medikamentů
- Materiál a technika na údržbu a opravy zařízení (běžná sada nářadí, kapesní nůž, spojovací materiál)
- Registr drůbeže v hospodářství, hlášení do ústřední evidence drůbeže
- Perokresby nebo fotografie jednotlivých druhů drůbeže
- Záznamové archy pro sledování a hodnocení postupu plnění úkolů
- Zkušební místnost vybavená PC s připojením na internet

K Žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

**Doba přípravy na zkoušku**

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

**Doba pro vykonání zkoušky**

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 5 až 7 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

## Autoři standardu

### Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro zemědělství, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Zemědělský svaz ČR, územní organizace Mělník

Zemědělská Cítov, a. s.

Drůbež Liblice, s. r. o.